

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Scitovszky Béla*

Cím: *Budapest nemcsak a budapestieké*

Forrás: *Pesti Napló*

Bp
(Hely)

1927. 10. 2.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

301.8

Hely

Idő

"1927"

Személy

Helyszá:

Budapest nemcsak a budapestieké

Irta: **Scitovszky Béla** belügyminiszter

Budapest nemcsak a budapestieké, — de a budapestieknek is érdeke, hogy minden tekintetben az ország fővárosa legyen. Nem kis részben ez a szempont vezetett azokban a tárgyalásokban, amelyeket a kultuszminiszter úrral és a fővárossal folytattam, hogy a főváros engedje át más országos és fővárosi érdeksérelmek nélkül a lágymányosi telkeket a miniszter úr kultúrpolitikai céljaira.

Amikor decentralizációról beszélünk, nem szabad megfeledkeznünk arról a pusztító és halálos decentralizációról, amelyet a trianoni békeszerződés vitt végbe. Európa térképén olyan hatalmas és régi kultúrcentrumokat szakítottak le az ország területéről, mint Kassa, Pozsony, Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Szabadka stb., amelyekben egy régi és történelmi kultúrfejlődés emlékei együtt jelentek meg a modern kultúra szellemével és intézményével. Nekünk pótolni kell amennyire lehet azt, ami elveszett; nekünk centralizálni és decentralizálni kell egyszerre. Decentralizálni a főiskolai oktatást és centralizálni Budapesten a tudományos munkálkodásnak azokat az intézményeit, szerveit, ambícióit, amelyek elválaszthatatlanok Budapesttől és a főváros egész életétől.

Bécsset a császári udvar diszítette és fejlesztette évszázadokon keresztül. Párizs fejlődése egyformán szívügye volt a forradalom előtt a Bourbonoknak, később a Bonaparteknek, — a magyar főváros részben saját erejéből alakult át három kis német vidéki városból milliós nagy várossá, de részben a 67 után való állami politika erejéből is, amely mindent elkövetett Budapest fejlesztésére és arra, hogy ebben a nagy városban valóban az ország szíve dobogjon és hogy az — főleg kultúrpolitikai tekintetben és gazdasági szempontból — az ország idegrendszerének központja legyen, ahonnan minden impulzus kiindul és ahová minden eredmény összefut.

Volt idő, hogy valóban az egész ország »Budapest barátja« volt; voltak azután idők, amikor erős és éles Budapestellenes áramlatok jelentkeztek. Erre most nem akarok kitérni, hiszen itt most nem politi-

káról van szó, legalább is nem napipolitikáról, hanem kultúrpolitikáról. Vannak — és természetes is, hogy vannak — speciális, lokális budapesti érdekek, de vannak hatalmas országos érdekek is, amelyek Budapesthez fűződnek és amelyeknek Budapest természetesen legközvetlenebb áldásait is élvezik. Ilyen kultúrérdek az is, amely a kultuszminiszter úr fellépésében jelentke-

zett és amelyet kötelességemnek tartottam tőlem telhetőleg előmozdítani, mikor szerény igyekezetemmel iparkodtam lehetővé tenni a megegyezést a főváros és a kultuskormány között, már a lágymányosi telkek ügyében. Most a helyzet az, hogy magában Budapesten túlságosan nagy kultúrintézményeink decentralizációja. Ép most, mikor több kutató intézet terve vár megvalósulásra, s amikor mindenütt a világon az a tendencia nyomul előtérbe, hogy topográfiailag is mintegy külön kis birodalommal alakuljanak át a kutató munkák intézetei, igazán nem zárkozhatik el a főváros sem e szempontok és érdekek elől. Amit Budapest elveszít a réven, megkapja a vámon. Azt a, mondjuk telekkönyvi veszteséget hallatlanul ellensúlyozza az a nyereség, amely Budapest számára kijut, egyrészt a városszépítési program megvalósulásában, amely e területen az új építkezések rendje, nívója, mérete és esztétikája szempontjából megtörténik, de nyereségnek számít a kutató intézetek munkája és a régiekhez bizonyára méltó európai presztízse is, amely nem választható el a nagy kulturális munkának telephelyétől, Budapesttől sem.

Véleményem szerint egyformán szolgáljuk az országos érdeket is és az országos érdektől el nem választhatóan: Budapest érdekeit is, mikor ezt a politikát folytatjuk. Budapestet közelebb visszük a nagyvilághoz, az egész magyar életet pedig közelebb hozzuk Budapesthez. Amikor Budapesttől a kultuskormány ezt a telket kérte, nem kért többet, — persze nem az ingatlanárbevételek szerint — mint amit a legkisebb falu is önként ajánl fel, ha arról van szó,